

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/295/2021
Identifikačné číslo spisu:	6120215366
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6120215366.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému C. X., narodenému X. V. XXXX, C., X. XXXX/X, o zaplatenie 3 386,67 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4Csp/55/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. mája 2021 sp. zn. 25CoCsp/9/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 8. decembra 2020 sp. zn. 4Csp/55/2020 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zaplatenia 3 386,67 eura s príslušenstvom, pričom svoj nárok odvodzovala od skutočnosti, že jej bola postúpená pohľadávka proti žalovanému na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 21. mája 2018 uzatvorenej medzi žalobkyňou a Slovenskou sporiteľňou a.s. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore. S poukazom na ustanovenia § 37 ods. 1, § 39, § 53 ods. 9, § 525 ods. 2 a § 565 Občianskeho zákonníka a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“) konštatoval, že pred postúpením pohľadávky banky terajšiemu žalobcovi neboli dodržané zákonné podmienky, preto bola pohľadávka banky nepostupiteľná a zmluva o postúpení pohľadávky tak bola absolútne neplatným právny úkonom (§ 39 Občianskeho zákonníka), pričom na túto neplatnosť súd musel prihliadať ex offio aj bez námietky žalovaného.

2. Krajský súd v Nitre rozsudkom z 26. mája 2021 sp. zn. 25CoCsp/9/2021 na základe odvolania žalobkyne rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 Civilného sporového poriadku. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil s

právnym záverom súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore z dôvodu absolútnej neplatnosti postúpenia bankovej pohľadávky na nebankový subjekt pre porušenie podmienok ustanovenia § 92 ods. 8 prvá veta zákona o bankách. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je povinný preukázať, že pred postúpením pohľadávky bol klient v omeškaní so splatením svojho záväzku minimálne 90 dní a že banka na splnenie záväzku klienta (dlžníka) písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávku banky nie je možné postúpiť tretej osobe, pretože tomu bráni ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak určitú pohľadávku nie je prípustné postúpiť, potom jej postúpenie je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Pokiaľ v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 Občianskeho zákonníka ani prípadné oznámenie postupcu nemá voči dlžníkovi žiadne účinky.

3. Odvolací súd poukázal na to, že postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je povinný preukázať, že pred postúpením pohľadávky banka dlžníka písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku, a to minimálne 90 dní. Žalobkyňa mala teda okrem iného preukázať, že výzva na splnenie záväzku sa dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Žalobkyňa predložila oznámenie o mimoriadnej splatnosti úveru z 19. júna 2017, v ktorom oznámila vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ku dňu 16. júna 2017 a vyzvala žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 15 dní. K tomu predložila podací lístok z 23. júna 2017. Žalovaný v priebehu konania namietal doručenie výziev. V úverovej zmluve nemali strany zmluvy dojednané doručovanie. Bolo upravené vo všeobecných obchodných podmienkach v článku 10, bod 10.3 tak, že pri doručovaní písomnosti v poštovom styku sa zásielka považuje za doručení v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní a v cudzine siedmy deň po jej odoslaní, a to aj vtedy, ak sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie, alebo sa zásielka vráti ako nedoručená. Pokiaľ nie je inak, banka zasiela podľa vlastného uváženia písomnosti v poštovom styku vo forme obvyčajnej listovej zásielky.

4. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020, v ktorom sa najvyšší súd zaoberal doručovaním zásielok - výziev pri zospoplatnení úveru a jeho následného postúpenia a v ktorom vyslovil právny záver, podľa ktorého je ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka kogentným ustanovením, ktoré nepripúšťa odchýlnu dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Dojednanie, že zásielka sa považuje za doručení tretím dňom od jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta, súdna prax vyhodnotila pre rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka za neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka. V prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručovaní zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

5. Odvolací súd poukázal na to, že žalovaný od začiatku namietal nedoručenie výziev. Žalobkyňa v konaní predložila fotokópie výziev a podacie hárky, ktorými preukazoval ich doručenie žalovanému. Bola v dôkaznej núdzi preukázať svoje tvrdenie, že výzvy sa dostali do dispozičnej sféry žalovaného a mal možnosť sa s nimi oboznámiť. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa dôkazné bremeno v tejto časti neunesla a nepreukázala doručenie prvej výzvy potrebnej pre zospoplatnenie úveru, čím nenastali účinky zospoplatnenia úveru a právny predchodca žalobkyne nemohol platne postúpiť pohľadávku. Žalobkyňa sa nestala aktívne legítimovaným subjektom na vymáhanie pohľadávky, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým žalobu zamietol pre nedostatok vecnej aktívnej legitímácie ako vecne správny potvrdil.

6. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pretože jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to z dôvodu, že krajský súd odôvodnil napadnutý rozsudok

zmätočne, nekonzistentne a nepredvíateľne, nakoľko jeho závery sú v rozpore so zákonom, s názormi prezentovanými v odbornej literatúre ako aj judikatúre súdov.

7. Zároveň uplatnila aj dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku pre nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Namietala rozpor právnych záverov odvolacieho súdu s judikatúrou dovolacieho súdu, najmä s rozhodnutím publikovaným v zbierke pod číslom R 4/2021. Ďalej poukázala aj na rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/129/2010 a 1ObdoV/63/2005.

8. Dovolateľka sa nestotožnila ani so závermi konajúcich súdov, ktoré domnelú neplatnosť postúpenia uplatňovanej pohľadávky napriek riadnemu oznámeniu postupcu o postúpení takejto pohľadávky na žalobcu automaticky spojili s nedostatkom aktívnej vecne legitimácie žalobcu. Aj v prípade neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok by žalobca mal na základe oznámenia o postúpení pohľadávky aktívnu vecnú legitimáciu na uplatňovanie pohľadávky v tomto konaní - keďže účinkom oznámenia o postúpení pohľadávky je skutočnosť, že dlžník (žalovaný) môže docieľiť zánik záväzku plnením postupcovi, ako aj postupníkovi (bez ohľadu na platnosť, alebo neexistenciu zmluvy o postúpení pohľadávky), a to bez obavy, že by jeho plnenie predstavovalo bezdôvodné obohatenie jedného z takto domnelých veriteľov (v prípade nejasností ohľadom platnosti postúpenia pohľadávky). Oznámenie o postúpení pohľadávky vykonané postupcom tak slúži najmä na ochranu dlžníka - ktorý môže docieľiť zánik záväzku jeho splnením tak plnením postupcovi, ako aj postupníkovi, pričom takéto plnenie nemôže byť bezdôvodným obohatením ktoréhokoľvek z domnelých veriteľov - v dôsledku čoho prislúcha aktívna legitimácia na uplatňovanie pohľadávky postupníkovi (ktorého určil postupca v oznámení o postúpení pohľadávky).

9. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 35 Civilného sporového poriadku), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 Civilného sporového poriadku) skúmal prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá Civilného sporového poriadku) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

11. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 9/Cdo/72/2020, 9/Cdo/260/2021). O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj 9 Cdo/72/2020, 9 Cdo/260/2021).

12. V zmysle § 419 Civilného sporového poriadku je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 Civilného sporového poriadku.

13. Podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku namietala zmätočnosť a nekonzistentnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, 5 Cdo 57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vétrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko). Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v

opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

18. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, avšak aj v takom prípade je v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

19. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sú zrejmé podstatné skutkové tvrdenia žalobkyne, ako aj opis dôkaznej situácie v konaní, odkaz na právnu úpravu ako aj jej aplikácia na zistený skutkový stav. Odvolací súd podrobne osvetlil skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, zhrnul odvolacie námietky žalobkyne, vysvetlil, akým spôsobom skutkové tvrdenia a argumenty žalobkyne posúdil a aké právne normy aplikoval na zistený skutkový stav. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (ako aj z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie) je zrejmé, akým spôsobom boli vyhodnotené zákonné predpoklady platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi žalobkyňou a Slovenskou sporiteľňou a.s. a z toho vyplývajúci nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne. Odvolací súd poukázal na to, že v konaní bolo okrem iného potrebné preukázať, že pred postúpením pohľadávky žalobkyni banka žalovaného písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a že sa táto výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Žalobkyňa doručenie výzvy preukazovala len podaciami hárkami, čo odvolací súd s poukazom na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020 vyhodnotil tak, že dôkazné bremeno v tejto časti neuniesla. Odvolací súd ďalej vysvetlil, že nedoručením výzvy na plnenie nemohli nastať účinky zospoplatnenia úveru a pohľadávka banky bola nepostupiteľná. Zmluva o postúpení pohľadávky tak bola absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka a na túto neplatnosť súd musel prihliadať ex offio aj bez námietky žalovaného.

20. Vo vzťahu k dovolacím námietkam žalobkyne dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí riadne ozrejmil aj svoje závery ohľadne neaplikovateľnosti § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo odôvodnil tým, že v prípade absencie kogentných zákonných predpokladov ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka bráni tomu, aby bolo možné postúpiť pohľadávku banky tretej osobe. Ak určitú pohľadávku nie je prípustné postúpiť, potom jej postúpenie je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Pokiaľ v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 Občianskeho zákonníka ani prípadné oznámenie postupcu nemá voči dlžníkovi žiadne účinky.

21. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dovolací súd dospel k záveru, že myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení jeho rozhodnutia dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal aplikovaním relevantnej právnej úpravy. Je celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa požiadavky zákonného odôvodnenia podľa ustanovenia § 393 Civilného sporového poriadku upravujúceho náležitosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv.

22. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť podaného dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku.

23. Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 Civilného sporového poriadku (2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 38/2019, 4 Cdo 32/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 25/2018, 8 Cdo 100/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže odvolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

25. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

26. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Ako už bolo uvedené, z ustanovenia § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku vyplýva, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (3Cdo/218/2017, 3Cdo/27/2019, 4Cdo/172/2017, 4Cdo/148/2018, 8Cdo/144/2018).

27. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, dovolateľ je povinný konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, uviesť, ako by

mala byť táto otázka správne riešená.

28. Žalobkyňa v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Takto formulovaná otázka sama v sebe obsahuje vnútornú rozpornosť, pretože je prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, konštatuje preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnostiam preukázaným v tomto konaní tak ako ich zistil odvolací súd a konštatoval v odôvodnení napadnutého rozsudku. Z obsahu dovolania však možno ustáliť to, že žalobkyňa sa nestotožňuje s právnymi závermi súdov nižších inšancií ohľadne preukázania doručenia výzvy na plnenie žalovanému, nakoľko v dovolaní tvrdí, že doručenie výzvy preukázala poštovým podacím hárkom, z čoho možno vyvodíť jej nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu, že podací hárkom nepreukazuje doručenie výzvy, teda nepreukazuje skutočnosť, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Podľa názoru žalobkyne sa mal odvolací súd odkloniť od právnych záverov vyslovených v rozhodnutiach dovolacieho súdu R 4/2021, sp. zn. 5Cdo/129/2010 a sp. zn. 1ObdoV/63/2005.

29. Dovolací súd poukazuje na to, že rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 4/2021 bolo pôvodne najvyšším súdom vydané v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Cdo/36/2020 a ide o rozhodnutie, z ktorého záverov vychádzal odvolací súd pri posúdení otázky účinkov doručenia výzvy na plnenie. V tomto rozhodnutí dovolací súd konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom. V otázke doručovania výziev pri zospoplatnení úveru dovolací súd zaujal jednoznačný názor, že „konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplyva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nedbanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“

30. Dovolací súd upriamuje pozornosť na právne závery uvedené v namietanom rozhodnutí, a to, že podstatné je, aby adresát mal možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle odosielateľa, teda aby sa tento prejav vôle dostal do jeho dispozičnej sféry, pričom povinnosťou odosielateľa je preukázať doručenie prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta (teda nie je nutné preukazovať doručenie priamo do vlastných rúk adresáta). Preukázanie takto definovaného účinného doručenia však nie je možné zamieňať s preukázaním odoslania prejavu vôle. Z týchto záverov vychádzal odvolací súd vo svojom rozhodnutí, správne ich interpretoval a aplikoval na prejednávajúcu vec. Uvedené závery dovolacieho súdu

nepodporujú tvrdenia žalobkyne v dovolaní, práve naopak, sú s nimi v priamom protiklade.

31. Rovnako ani v rozhodnutiach sp. zn. 5Cdo/129/2010 a sp. zn. 1ObdoV/63/2005 dovolací súd nevyslovil také právne závery, ktoré by mohli akokoľvek spochybniť právne závery vyslovené odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd sa v rozhodnutí z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010 zaoberal otázkou účinného doručenia vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady nájomcovi a v tejto súvislosti konštatoval potrebu objektívnej možnosti nájomcu sa s týmto vyhlásením oboznámiť, avšak bez nutnosti túto objektívnu možnosť aj skutočne využiť. Predmetom rozhodnutia dovolacieho súdu z 30. apríla 2007 sp. zn. 1ObdoV/63/2005 bola otázka, či pri doručovaní pozvánky na valné zhromaždenie boli dodržané podmienky § 129 ods. 1 Obchodného zákonníka a rovnako aj podmienky upravené v spoločenskej zmluve.

32. Dovolací súd záverom opakovane uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu prax súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania. Pokiaľ dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, mal by v dovolaní uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v tomto ustanovení je naplnený a prečo. Povedané inými slovami, dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchýlil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prejednávanej veci však takto žalobkyňa nepostupovala a odlišnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa mal odvolací súd odchýliť, nevymedzila. Rozhodnutia dovolacieho súdu, o ktoré žalobkyňa opierala dôvodnosť dovolania, žiadnym spôsobom nenapĺňajú definičné znaky podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, pretože v nich dovolací súd nevyslovil také právne závery, od ktorých by sa v prejednávanej veci odvolací súd odchýlil. Žalobkyňou uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku preto nie je prípustný, pretože neexistuje dovolateľkou tvrdený rozpor záverov odvolacieho súdu s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

33. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

34. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.